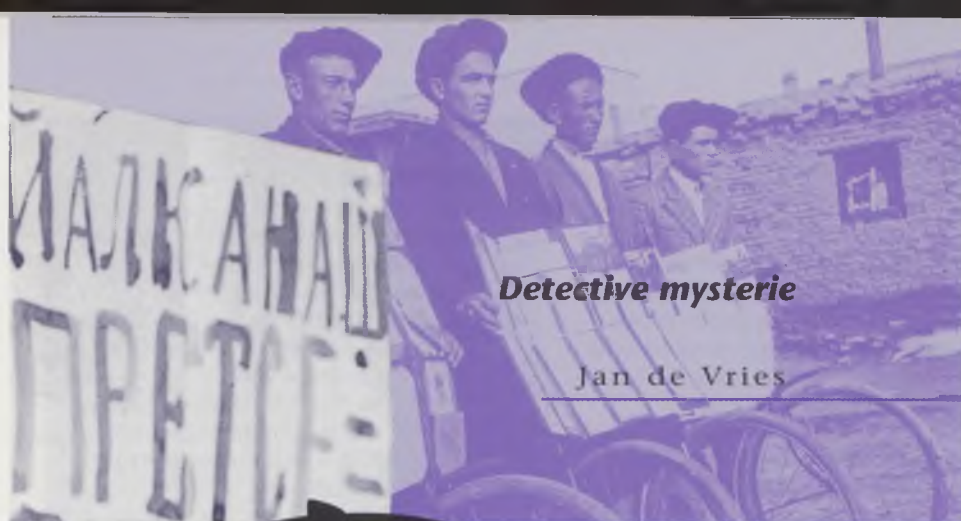

Detective mysterie

Jan de Vries

De dood van mevrouw Vorvan

In de klas heerst een koortsachtige sfeer. Er wordt druk overlegd en hardop gedacht. Het bronnenmateriaal vliegt tussen de groepsleden over de tafels heen en weer. Geen leerling houdt zich afzijdig. Op gezette tijden wordt de docent bij een groepje leerlingen geroepen of wordt extra materiaal bestudeerd. Wie wat langer kijkt, merkt dat alle activiteiten binnen een duidelijke structuur passen. Regelmatig legt de docent het groepswerk stil en vraagt de leerlingen hoe ver ze zijn. Dat kost moeite, want de leerlingen willen verder werken. En als de bel voor de pauze gaat, moet de leraar de leerlingen bijna dwingen om het lokaal te verlaten.

30

Een utopie? Nee, zoete werkelijkheid bij de werkvorm 'detective-mysterie' waarin leerlingen op een schijnbaar spontane manier actief denken vanuit de inhoud, concepten en benaderingswijzen van het vak geschiedenis.

De historicus als detective

De historicus wordt vaak vergeleken met een detective. Beiden doen onderzoek naar de toedracht van een gebeurtenis. Sporen worden onderzocht en getuigenverklaringen op hun waarheidsgehalte getoetst. Ten slotte mondt het onderzoek uit in een presentatie waarin, à la een slotscène van Agatha Christie, met overtuigingskracht het bewijsmateriaal en de conclusie worden gepresenteerd.

In de les laten we leerlingen regelmatig voor detective spelen: bronnen worden beoordeeld op hun standplaatsgebondenheid, betrouwbaarheid en representativiteit. Maar voor de leerling en de leraar blijft vaak de redeneertrant en werkwijze van de leerlingen onduide-

lijk. En niet iedere leerling is een ijdele Hercule Poirot, die – glimmend van trots – vertelt welke briljante ingeving hem leidde tot de oplossing.

Met het lesmateriaal op de volgende bladzijden onderzoeken leerlingen een sterfgeval in de tijd van de collectiviseringscampagnes van Stalin. Door het speurwerk af en toe stil te leggen maakt de docent de leerlingen bewust van hun denkwerk.

Het 'Detective-mysterie' is zo opgezet dat leerlingen hun denk- en leerstrategieën zichtbaar moeten maken. Dit actieve denken wordt versterkt, doordat leerlingen in groepjes van twee of drie de opdracht uitvoeren. Zij moeten aan elkaar uitleggen wie verantwoordelijk is voor de dood van een Russische vrouw en waarom. Als de leerlingen niet in groepjes werken, moet de bijgevoegde leerlinginstructie aangepast worden.

In een blokuur kan optimaal gebruik worden gemaakt van de verschillende

mogelijkheden van het materiaal. De uitvoering in één lesuur van vijftig minuten is ook goed mogelijk, maar efficiency is dan een vereiste. Het zichtbaar maken van het denkproces komt dan minder goed uit de verf. Het lesmateriaal verdelen over twee verspreide lesuren levert nog minder rendement op.

Het lesmateriaal is gebaseerd op ware gebeurtenissen, zoals beschreven door Victor Kravchenko in zijn boek *Ik verkoos de vrijheid. Het persoonlijke en politieke leven van een Sovjet functionaris* (N.V. Roman-Boek- en Kunsthandel H. Nelissen, 1948, 2^e druk, 89-96). Victor Kravchenko was een partijfunctionaris, die in de jaren '20 en '30 economische inspectiebezoeken aflegde. Hij bezocht fabrieken en landbouwbedrijven en bracht verslag uit aan de partijleiding. Zijn geweten speelde hem parten bij het zien van de Sovjet-terreur onder Stalin. Hij vluchtte in 1946 naar het westen en publiceerde zijn ervarin-

Jan de Vries is lerarenopleider en vakdidacticus geschiedenis en staatsinrichting aan het Instituut voor Leraar en School (ILS) van de Katholieke Universiteit Nijmegen. Tijdens de nascholing over het examenonderwerp Sovjet-Unie hield hij een workshop over dit lesproject.

Het detective-mysterie is één van de vele leerlingactiviteiten die worden ontwikkeld en uitgevoerd op middelbare scholen in het project 'Actief Historisch Denken'. Voor meer informatie:

j.devries@ils.kun.nl

Op dit adres is een vmbo-versie van het lesmateriaal aan te vragen.

gen in verschillende boeken. *Ik verkoos de vrijheid* was een regelrechte bestseller in het westen, maar bij het uitbreken van de Koude Oorlog gingen de politici een harde confrontatie met de Sovjet-Unie uit de weg. Uiteindelijk pleegde Kravchenko, na nog meer ideologische teleurstellingen, in 1968 in New York zelfmoord.

Het lesmateriaal

Het lesmateriaal bestaat uit leerlingmateriaal dat alle leerlingen krijgen en uit inkijsmateriaal dat op een aparte plaats (bij voorkeur het bureau van de docent) in het lokaal ter inzage ligt. Het leerlingmateriaal bestaat uit:

- Dertig maal (of zoveel als er leerlingen zijn) het a-kaartje met de leerling-instructie;

- Tekststrookjes; deze moet u kopiëren, losknippen tot 24 losse strookjes en in een envelop doen. Elk groepje van drie leerlingen krijgt, na het door nemen van de leerlinginstructie, één envelop.

- Tien (of zoveel als er groepjes van drie zijn) rode, gele en blauwe strookjes/buttons, o.i.d.

Het inkijsmateriaal omvat kopieën van respectievelijk de begrippenlijst, het schema bestuursstelsel Sovjet-Unie en de tekststrookjes met bronvermelding.

De vorm, inhoud en omvang van het lesmateriaal is geschreven voor 4 vwo en hoger. Het materiaal is eenvoudig aan te passen voor vmbo of havo. Geef deze leerlingen direct de tekststrookjes met de bronvermelding. Deze vervallen dan als onderdeel van het inkijsmateriaal. Met de bronvermelding verloopt het ordenen van de informatie sneller. Een andere mogelijkheid is om het aantal tekststrookjes te verminderen. Voor het vmbo zijn twaalf tot vijftien strookjes voldoende. De strookjes 6, 14, 15, 16, 18, 21 en 22 komen het eerst voor schrapen in aanmerking.

De werkvorm is te gebruiken als motiverende instap aan het begin van een lessenserie. Het is ook een goede invulling van de contacttijd als leerlingen met het boek de collectivisering van het eerste vijfjarenplan hebben bestudeerd.

Oriënteren en beschrijven

Zorg dat het materiaal is gekopieerd en klaar ligt. Eventueel kunnen de tafels in groepjes van drie ook vooraf klaar gezet worden. De leerlingen moeten dicht naast elkaar zitten, zodat iedereen de tekststrookjes kan lezen en verschuiven. In deze opdracht hoeft niet geschreven te worden, een schrijfafstand tussen leerlingen is niet nodig.

Lees gezamenlijk met de klas de leerlinginstructie. Vraag na of alle leerlingen de doodsomstandigheden van mevrouw Vorvan begrijpen:

Wie vertelt dit verhaal?; *Antwoord: Familie Stupenko.*

Wat is mevrouw Vorvan van de verteller?; *Antwoord: dorpsgenoot.*

Aan wie wordt het verhaal verteld?;

Antwoord: Victor Kravchenko.

Wie is de 'zij' in het verhaal?; *Antwoord: de buurvrouw van de Stupenko's.*

Wijs de leerlingen op het begrip 'verantwoordelijkheid' (Is verantwoordelijkheid hetzelfde als 'schuld'?).

Benadruk tenslotte de taakverdeling binnen de groepjes. Er zijn drie kleuren, rood, blauw en geel, voor ieder leerling één. Iedere kleur heeft een eigen taak! De regisseur/regisseuse speelt niet de baas, maar zorgt voor een goed verloop. De leerlingen die een vraag stellen of gebruik maken van het inkijsmateriaal moeten de kleur, die daarbij hoort, zichtbaar tonen. Ze mogen alleen iets vragen of inkijsen als de andere groepsleden daarvan op de hoogte zijn. Het materiaal mag niet meegenomen worden naar het eigen groepje.

Een groepje is klaar als zij aan de hand van de tekststrookjes mondeling kan beargumenteren wie er verantwoordelijk is voor de dood van vrouw Vorvan. Afhankelijk van de snelheid besluit de docent of hij hen op andere gedachten wilt brengen.

Met dit klassikale begin hebben de leerlingen zich georiënteerd op een historische gebeurtenis. Na het openen van de enveloppen vullen de leerlingen deze verkenning aan tot een algemene beschrijving.

Bij het bekijken van de tekststrookjes blijkt meteen dat leerlingen verschillende lees- en denkstrategieën volgen. Sommige groepjes leggen alle strookjes meteen open op tafel in een bepaalde volgorde. Andere groepjes lezen eerst één voor één elk strookje om ze dan op nummervolgorde te leggen, daarna gaan ze pas ordenen. In weer andere groepjes zal één leerling de strookjes voorlezen en daar commentaar opleveren. Zo zijn er nog meer mogelijkheden.

Na ongeveer zeven minuten zijn de leerlingen volop aan het ordenen, rubriceren en classificeren van de tekststrookjes. Het is dan tijd om een eerste klassikale bespreking te houden. Om de werklust en het enthousiasme van de leerlingen niet weg te nemen, kan de inhoud van de tussenbesprekingen ook bewaard worden voor de grote eindevaluatie. Het leerrendement is dan wel lager, maar weegt soms op tegen de dalende motivatie van leerlingen.

De docent vraagt aan de leerlingen van een clubje speurders in hoeveel groepen (en later ook subgroepen) zij de kaartjes hebben gelegd. Dat zal variëren tussen één grote groep en zes groepjes. Sommige leerlingen zullen de kaartjes hebben gesorteerd op naam: Stupenko, Vorvan, Vasja, Tsvetkov, Stalin. Een tweede groepje zal de chronologie rondom de doodsomstandigheden als basis hebben gekozen voor het sorteren van de kaartjes (2, 20, 5, 10, 22, 1). Andere indelingen die voorkomen zijn op basis van tegenstellingen (de kaartjes 5-6; 4-8-9-12-14; 15-23 en 13-17 of aan de hand van een kernwoord: collectivisering, winter, koe-lakken, eten, enzovoort.

In eerste instantie zullen de leerlingen vreemd opkijken van zoveel verschillen tussen de groepjes. Als dan bij doorvragen blijkt dat leerlingengroepjes vanuit een verschillende vraag/hypothese/strategie gestart zijn, wordt de verwondering wat weggenomen.

De docent kan de leerlingen erop wijzen dat iedereen bewust of onbewust op een bepaalde manier werkt/denkt en dat daar een andere beschrijving van hetzelfde voorval uit voort vloeit. Wat voor individuele leerlingen of bepaalde groepjes een vanzelfsprekende weg is, blijkt helemaal niet zo vanzelfsprekend te zijn. Niet alle leerlingen zullen automatisch zijn uitgegaan van zelfmoord van mevrouw Vorvan en zijn op zoek naar een moordenaar. Leerlingen worden met deze bespreking bewust van hun eigen denkproces. Dit effect wordt vergroot als de docent hen attendeert op het abstracte niveau van de feitelijk uitgevoerde denkstappen en handelingen: 'Jullie hebben een vraagstelling/hypothese opgesteld, vervolgens gerubriceerd en geordend. Wat zou nu de volgende stap kunnen zijn?' *Mogelijke antwoorden: op betrouwbaarheid, standplaatsgebondenheid en representativiteit toetsen.*

De docent kan de eerste tussenbespreking besluiten met waardering uit te spreken voor de verschillende strategieën: *'De door jullie gekozen manier is prima, maar denk eens na over de werkwijze van de andere groepjes'.*

Beschrijven en analyseren

Voordat de leerlingen verder gaan met het onderzoek, is het goed als de docent nogmaals de taakverdeling binnen de groepjes benadrukt. Leerling rood

moet zorgen dat iedereen meedoet en als je een vraag stelt (leerling geel) of materiaal haalt (leerling blauw), moet ieder groepslid dat weten.

Snelle groepjes zullen na acht à tien minuten voor het eerst van het inkijsmateriaal gebruik maken. Van belang is het dat de docent vraagt aan de achterblijvers in het groepje: 'Wat gaat leerling blauw hier inkijken?' Als de leerlingen het niet weten, dan wordt leerling blauw teruggestuurd. Zo worden leerlingen gedwongen om met elkaar te overleggen en elkaar te informeren. Dit wordt versterkt door de regel dat het inkijsmateriaal niet naar het eigen groepje meegenomen mag worden.

In deze fase van het onderzoek beseffen leerlingen dat een geïsoleerde uitspraak of gebeurtenis weinig waarde heeft. In de eerste plaats is van belang wat de *relatie* tussen de verschillende strookjes is. Leerlingen gaan op zoek naar oorzaak/gevolg-verbindingen, aspecten van continuïteit/verandering en onderlinge hiërarchie. Daarnaast willen ze weten *wie* een uitspraak heeft gedaan. Daarmee zijn ze op zoek naar standplaatsgebondenheid en het onderscheiden van feiten en meningen. De leerlingen hebben het beschrijvende en rubricerende stadium verlaten en voegen daar een analyserende dimensie aan toe.

De docent kan de leerlingen hierop attent maken door in een tweede tussenbespreking te vragen waarom ze van het inkijsmateriaal gebruik maken. Daarbij kan hij vragen of de nieuwe informatie een bijstelling van de oorspronkelijke indeling heeft opgeleverd. Een andere mogelijkheid is om leerlingen te wijzen op de voorkennis die zij al hebben. Wat weten de leerlingen nog over de collectivisering uit het schoolboek? In andere woorden: kunnen zij de generalisaties in het handboekoverzicht combineren met de specifieke, individuele gebeurtenissen rond de dood van mevrouw Vorvan? Deze aanpak waardeert niet alleen de leerlingen die het boek hebben bestudeerd, maar maakt ook duidelijk dat de 'waarheid' van het schoolboek of die van een primaire bron een betrekkelijke is.

Leerlingen blijken onbewust op een actieve wijze twee historische denkstappen te gebruiken: het plaatsen van feiten en gebeurtenissen in een context

(tijd, verhaal) en het ter discussie stellen van de betrouwbaarheid van de uitspraken en voorvallen. Dit opgeteld bij de denkactiviteiten aan het begin van de werkvorm, het opstellen van een hypothese en het ordenen van informatie, leidt tot de conclusie dat 'actief historisch denken' voor leerlingen geen illusie is.

Na de tweede tussenbespreking, of na zo'n 20-25 minuten groepswork, worden de tegenstellingen tussen de leerlingengroepjes scherper. Eén of twee groepjes vinden dat ze de oplossing hebben. De meeste groepjes maken druk gebruik van de bronnenverantwoording en discussiëren nog volop. Ten slotte zullen één à drie groepjes afhaakneigingen vertonen of problemen hebben met de samenwerking. Aan de groepjes die nog actief bezig zijn, hoeft de docent geen extra aandacht te besteden. De 'snelle' leerlingen zijn op een eenvoudige wijze weer aan het werk te zetten. Ze zullen waarschijnlijk als verantwoordelijke voor de dood van de vrouw Stalin, de partij, de GPU, of de dorpsgenoten aanwijzen.

De docent laat hen het detective-onderzoek vervolgen met de opmerking: *"Was het Vorvan dan zelf niet, want als hij wel met de collectivisering had meegedaan, wat was er dan gebeurd?"*

Of: *"Nee hoor, mevrouw Vorvan had vast geen zelfmoord gepleegd als de oogst beter was geweest. Volgens mij is de slechte oogst verantwoordelijk voor de dood."*

De groepjes die door samenwerkingsproblemen het bijltje erbij neer dreigen te gooien, zijn het lastigst aan te pakken. De docent zal snel en direct moeten optreden en kan daarbij gebruik maken van de leerling die de regisseursrol heeft. Als de samenstelling van het groepje onoplosbare problemen oplevert in de vorm van botsende karakters of te uiteenlopende leerstrategieën, dan moet niet gearzeld worden om de groep te splitsen of op te heffen. Uiteraard moet in een evaluatie de omgang met elkaar besproken worden en alternatieven ter sprake komen om bij een volgende keer dit probleem het hoofd te kunnen bieden.

Een tweede categorie van groepjes die minder werklust laat zien, zijn de groepjes die inhoudelijk de weg kwijt zijn. De docent kan hen met extra informatie, het aanduiden van een

mogelijke eindoplossing of met een andere onderzoeks aanpak weer op weg helpen. Het effect hiervan zal groter zijn als de leerlingen, met sturing van de docent, zelf een oplossing verwoorden.

Afhankelijk van de voortgang in de groepjes kunnen nog één of meer klas-sikale besprekingen worden ingelast. Leerlingen vinden dit meestal niet zo leuk, want ze willen 'de moord oplossen'. Als echter blijkt dat zo'n evaluatie hen weer op een bepaald spoor zet, dan stijgt de waardering voor een tussenbespreking.

Verklaren en betekenis geven

Voor de eindevaluatie moeten minimaal vijftien minuten ingeruimd worden. De lengte is mede afhankelijk van het aantal tussenbesprekingen. Afgezien van een bespreking van de historische kennis en benaderingswijzen, zullen ook de werkwijze in groepjes en de daarbij horende sociale processen een plaats moeten krijgen. Als er geen tussenbesprekingen zijn ingelast, geeft de docent aan het begin van de eindbespreking aan wat precies de bedoeling is en welke onderdelen de evaluatie kent.

Begin met een concrete motiverende vraag, bijvoorbeeld: *'Heeft mevrouw Vorvan nu zelfmoord gepleegd of is zij vermoord?'*

Aan de groepjes wordt vervolgens gevraagd hun onderzoeksresultaat te geven en te verklaren.

Het is nog nooit voorgekomen dat alle groepjes met dezelfde uitleg dezelfde verantwoordelijke aanwijken. Laat de groepjes eerst één voor één het resultaat en de argumentatie geven.

De docent kan daarna de leerlingen met elkaar laten discussiëren:

"Dit groepje zei dat de partij verantwoordelijk was, dat groepje wees Stalin aan en het groepje hier vond dat het Regionaal Comité van de partij in aanmerking komt. Wat zijn nu de overeenkomsten hierbij?"

De discussie zal uitmonden in de verschillende interpretaties die de leerlingen hebben gegeven aan de term 'verantwoordelijk'. Leerlingen geven daarmee betekenis aan hun eigen verklaringen en argumentatie. In hogere klassen zal dit vaak leiden tot een normen- en waardendiscussie over individuele verantwoordelijkheid.

'Waarom deden de dorpsgenoten niets (kaartje 5), terwijl iedereen Vorvan graag mocht (kaartje 6)?'

'Is de GPU verantwoordelijk, omdat ze een besluit uitvoerden of diegenen die het besluit namen?'

Het vak geschiedenis leent zich, door de veilig-afstandelijke historische onderwerpen uitstekend voor een discussie over deze morele dilemma's, die van alle tijden zijn.

Datzelfde zal gebeuren bij het toetsen van de tekststrookjes op betrouwbaarheid en representativiteit. Uiteindelijk blijkt dat verschillende antwoorden mogelijk zijn, afhankelijk van de argumentatie van de leerlingen. In zo'n uitkomst zijn de meeste leerlingen niet getraind. Zij zijn gewend aan eenduidige antwoorden. De leraar kan hierop inspelen door tijdens het groepswork één groepje van leerlingen zachtjes te sturen in de richting van de oplossing dat verschillende mensen verantwoordelijk kunnen zijn. Het effect is groter als leerlingen elkaar overtuigen van een bepaalde uitkomst, dan als het woord van de leraar weer de doorslag geeft.

De evaluatie van het eindresultaat (product) en de weg die daar naar leidde (proces) krijgen een extra dimensie als leerlingen uitgenodigd worden na te denken over de betekenis van de gehele les. Zijn zij in staat aan te geven welke kennis en vaardigheden nodig zijn bij een uitspraak als: "Osama bin Laden is verantwoordelijk voor de aanslag op het World Trade Center."?

De betekenis van de les komt dan in een ander daglicht te staan. Stellen leerlingen dan ook dezelfde 'logische' vragen als bij het onderzoek naar de dood van vrouw Vorvan?

– Welke aanslag; die van 11-9-2001 of die van 26-2-1993 (historische context)?

– Wie zegt dit; wie zou dit gezegd kunnen hebben, wie zeker niet (standplaatsgebondenheid)?

– Wanneer werd dit gezegd (oorzaak-gevolg, continuïteit-verandering)?

– Welke informatie is nog meer nodig om hier oordeel over te geven (feit-mening, uniek-generiek)?

– Wat verstaan we onder 'verantwoordelijk'?

De kennis en vaardigheden voorbij

Het blijkt dat leerlingen die meer inhoudelijke kennis hebben (hun huiswerk beter hebben gemaakt!) sneller tot conclusies komen dan andere leerlingen. Hierbij gaat het om het gebruiken en toepassen van kennis met behulp van de historische benaderings-

wijzen (standplaatsgebondenheid, feit, mening, oorzaak, gevolg, uniek, generiek). Kennis en vaardigheden zijn zo waardevolle instrumenten in het denkproces van leerlingen. De eeuwige discussie tussen kennis en vaardigheden vindt hier een mogelijke oplossing. Tegelijkertijd geeft deze werkvorm een ander aspect van historisch besef weer een plaats: de historische attitude/houding.

In het detective-mysterie ontdekken leerlingen dat vanzelfsprekende gebeurtenissen of uitspraken helemaal niet zo vanzelfsprekend zijn. Feiten en verklaringen blijken afhankelijk te zijn van talloze factoren en het is goed om ook bij hedendaagse gebeurtenissen en processen die aspecten te onderzoeken.

Een juist gebruik van kennis en vaardigheden vanuit een historische attitude leidt niet tot één zaligmakend resultaat. Aan het detective-mysterie ligt ten grondslag dat foutieve antwoorden niet bestaan, wel dat het ene antwoord beter kan zijn dan een ander.

Zo'n visie op het vak zal voor een aantal docenten en leerlingen niet aanvaardbaar zijn. De aanhangers van een puur-narrativistische kijk op het vak zullen zich niet aangesproken voelen door één bepaalde verklaring als 'beter' te kwalificeren. Aan de andere kant van de lijn wordt een activiteit als het detective-mysterie verfoeid door diegenen met een puur-finalistische kijk op de geschiedenis en waarde hechten aan 'objectieve feiten'.

Dit betekent dat niet iedere docent zich in onderwijskundig, didactisch en vaktheoretisch opzicht aangetrokken zal voelen tot de beoogde doelen van deze werkvorm. En de rol van de docent is essentieel bij deze activiteit. Hij heeft achtergrondkennis van het onderwerp, inzicht in de benodigde vaardigheden en overzicht over de sociale processen. De leraar zal sommige groepjes op een dwaalspoor zetten en andere gericht sturen. Dit allemaal om het leren, het 'actief historisch denken', van de leerlingen te bevorderen. Als de leraar zijn functie in het studiehuis karikaturaal heeft zien verworden tot boekhouder en 'afvinker', dan is hij met deze werkvorm weer volledig 'back in business'.

Wie is verantwoordelijk voor de dood van mevrouw Vorvan?

Leerlinginstructie

Vooraf

Maak de envelop nog niet open!

Het is 1932. Jullie zijn Russische politie-agenten en hebben de opdracht om de onverwachte dood van een Russische vrouw te onderzoeken. Lees eerst de doodsomstandigheden goed en daarna de instructie bij de opdracht.

De dood van vrouw Vorvan

Oekraïne, 1932.

In op dracht van het Centraal Comité van de Communistische Partij inspecteert Victor Kravchenko de graanoogst in het dorpje Podgodnoye. Hij logeert bij de familie Stupenko die hem het volgende vertelt: *"'s Morgens ging een van de burens naar de arme vrouw Vorvan kijken, maar kon haar nergens vinden. Zij riep haar naam, maar kreeg geen antwoord. Toen ging zij naar de lege schuur en zag daar zo iets verschrikkelijks, dat zij begon te kriesen als een krankzinnige en vele boeren kwamen aansnellen – ook ik. De vrouw hing aan een touw, dat om een balk was geknoopt; ze was dood. Ik zal het schouwspel nooit vergeten, al word ik honderd jaar. Dit alles is slechts een maand geleden gebeurd."*

Kravchenko, uit: *Ik verkoos de vrijheid. Het persoonlijke en politieke leven van een Sovjet functionaris.*

(N.V. Roman- Boek- en Kunsthandel H. Nelissen, 1948, 2^e druk. p. 95.)

Opdrachtinstructie

Wie is volgens jullie verantwoordelijk voor de dood van vrouw Vorvan? Belangrijk daarbij is dat jullie **beargumenteren** wie de dood op zijn/haar geweten heeft.

In de envelop zitten verschillende stukjes tekst die jullie de argumenten kunnen geven om de schuldige te achterhalen.

De nummering van de stukjes tekst is **NIET** de goede volgorde. De tekststrookjes zijn alleen genummerd om een bespreking van jullie argumentatie goed te laten verlopen.

De rolverdeling binnen elk groepje is als volgt:

Rood: Regie

Taak: jij zorgt dat iedereen binnen het groepje aan bod komt. Let er ook op of de andere leden van het groepje zich aan de taken houden.

Geel: Helpdesk

Taak: alleen jij mag vragen aan de docent stellen. Het mag alleen een vraag zijn die bekend is bij de andere groepsleden.

Blaauw: Research

Taak: alleen jij mag de extra informatie lezen op het bureau van de docent. Je mag dit alleen doen als de hele groep weet waarom jij bepaalde informatie gaat bestuderen. Je mag de informatieblaadjes niet meenemen naar je groepje.

De informatie die daar ligt:

- Wie heeft wat gezegd?; alle tekststrookjes met een vermelding van degene die het gezegd heeft.
- Begrippenlijst; een omschrijving van de meeste begrippen van de tekststrookjes.
- Bestuurschema van de Sovjet-Unie.

Maak nu de envelop open en controleer of alle 24 stukjes erin zitten.

1	Wij hebben Vasja, de zoon van de Vorvans, tot ons genomen, omdat wij zelf geen kinderen hebben.	2	Vorvan: "Het is <i>mijn</i> land en <i>mijn</i> huis, <i>mijn</i> beesten en die geef ik niet af aan de regering."
3	Als iemand in het dorp een stuk brood heeft, eet hij het stiekem op, zodat de burens het niet zien.	4	Vergiftigd door de eerste successen begonnen enkele kameraden met het verplicht 'socialiseren' van kleine vee-stapels, pluimvee en woonhuizen. Dat was de derde fout in de collectivisering.
5	De dorpsgenoten doen niets / konden niets doen om Vorvan te helpen.	6	Iedereen in het dorp mag Vorvan erg graag.
7	De boeren nemen het pad van de collectivisering. Er is een weg terug naar het kapitalisme en een weg voorwaarts naar het socialisme. Er is geen derde weg. Daarom zijn we kort geleden overgegaan tot de politiek van het elimineren van de koelakken als klasse.	8	Na wat er met Vorvan gebeurd was, besloten wij om ons bij de kolchoz aan te sluiten vrijwillig.
9	De partij en Kameraad Stalin hebben het bevel gegeven om de collectivisatie te volbrengen.	10	Waar Vorvan nu is, weet God alleen.
11	De Stupenko's gaven ons dampende Oekraïense <i>borsjtsj</i> , zonder vlees. Het volgende gerecht bestond uit gebakken aardappelen en augurken. Daarbij kregen we dunne sneden brood.	12	Kameraden Kravchenko, Tsvetkov en Arshinov, jullie moeten er voor zorgen dat de collectivisering tot een goed einde worden gebracht.

13

De Vorvans willen niet meedoen met de kolchoz; zij zijn dus koelakken en moeten gevangen genomen worden.

15

De opstand van de koelakken moet zonder genade worden onderdrukt.

We moeten een voorbeeld stellen.

1. Hang tenminste 100 echte koelakken, de rijken en de bloedzuigers op.
2. Maak hun namen bekend.
3. Neem al hun graan in beslag.

17

De Vorvans hebben niet veel vee; zij zijn dus geen koelakken.

19

De oogst is slecht geweest en iedereen is bang voor de komende winter.

21

Kameraden Kravchenko en Tsvetkov, jullie staan onder leiding van kameraad Arshinov.

23

Het succes van de collectivisering berust op haar vrijwillige karakter. Collectieve boerderijen mogen niet met geweld worden gerealiseerd. Dat zou dom en reactionair zijn. De collectiviseringsbeweging moet rekenen op de actieve steun van het overgrote deel van de boeren.

14

Lenin heeft gezegd dat collectivisering op vrijwillige samenwerking moet berusten en Stalin heeft dit dikwijls herhaald.

16

Mijn vader was al voor 1917 lid van de Communistische Partij.

18

De vader van Tsvetkov, een door en door 'goede' Rus, vindt dat de collectivisering de enige hoop is om het agrarisch probleem op te lossen.

20

De GPU-mannen sleepten Vorvan naar de dorpssovjet en daarna naar de beestenwagens op het station.

22

Vasja is een wees van de collectivisering.

24

De Stupenko's gaapten ons aan toen wij worst, allerlei soorten vis, en zelfs koude kip en een zak fondant uitpakten.

1	Wij hebben Vasja, de zoon van de Vorvans, tot ons genomen, omdat wij zelf geen kinderen hebben. <i>Dorpsgenoot Stupenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 95.</i>	2	Vorvan: "Het is <i>mijn</i> land en <i>mijn</i> huis, <i>mijn</i> beesten en die geef ik niet af aan de regering." <i>Vorvan, Ik verkoos de vrijheid, p. 95.</i>
3	Als iemand in het dorp een stuk brood heeft, eet hij het stiekem op, zodat de burens het niet zien. <i>Dorpsgenoot Stupenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 95.</i>	4	Vergiftigd door de eerste successen begonnen enkele kameraden met het verplicht 'socialiseren' van kleine veestapels, pluimvee en woonhuizen. Dat was de derde fout in de collectivisering. <i>Secretaris-generaal J. Stalin, Artikel in de Pravda, No. 92, April 3, 1930.</i> http://www.marx2mao.org//Stalin/RCFC30.html
5	De dorpsgenoten doen niets / konden niets doen om Vorvan te helpen. <i>Dorpsgenoot Stupenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 95.</i>	6	Iedereen in het dorp mag Vorvan erg graag. <i>Dorpsgenoot Stupenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 95.</i>
7	De boeren nemen het pad van de collectivisering. Er is een weg terug naar het kapitalisme en een weg voorwaarts naar het socialisme. Er is geen derde weg, Daarom zijn we kort geleden overgegaan tot de politiek van het elimineren van de koelakken als klasse. <i>Secretaris-generaal J. Stalin, Rede voor Marxistische studenten, 27-12-1929.</i> http://www.marx2mao.org//Stalin/QAP29.html	8	Na wat er met Vorvan gebeurd was, besloten wij om ons bij de kolchoz aan te sluiten vrijwillig. <i>Dorpsgenoot Stupenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 96.</i>
9	De partij en Kameraad Stalin hebben het bevel gegeven om de collectivisatie te volbrengen. <i>Een lid van het Centraal Comité van de Communistische Partij, Ik verkoos de vrijheid, p. 89.</i>	10	Waar Vorvan nu is, weet god alleen. <i>Dorpsgenoot Stupenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 95.</i>
11	De Stupenko's gaven ons dampende Oekraïense <i>borsjtsj</i>, zonder vlees. Het volgende gerecht bestond uit gebakken aardappelen en augurken. Daarbij kregen we dunne sneden brood. <i>Victor Kravchenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 94.</i>	12	Kameraden Kravchenko, Tsvetkov en Arshinov, jullie moeten er voor zorgen dat de collectivisering tot een goed einde worden gebracht. <i>Een lid van het Regionaal Comité van de Communistische Partij, Ik verkoos de vrijheid, p. 91.</i>

13 De Vorvans willen niet meedoen met de kolchoz; zij zijn dus koelakken en moeten gevangen genomen worden. <i>G.P.U-mannen (=OGPOe), Ik verkoos de vrijheid, p. 95.</i>	14 Lenin heeft gezegd dat collectivisering op vrijwillige samenwerking moet berusten en Stalin heeft dit dikwijls herhaald. <i>Partijbrigadelid Serge Tsvetkov, Ik verkoos de vrijheid, p. 91.</i>
15 De opstand van de koelakken moet zonder genade worden onderdrukt. We moeten een voorbeeld stellen. 1. Hang tenminste 100 echte koelakken, de rijken en de bloedzuigers op. 2. Maak hun namen bekend. 3. Neem al hun graan in beslag. <i>Secretaris-generaal Lenin, Brief aan partijgenoten in Penza, 1918.</i> http://lcweb.loc.gov/exhibits/archives/ad2kulak.html	16 Mijn vader was al voor 1917 lid van de Communistische Partij. <i>Partijbrigadelid Serge Tsvetkov, Ik verkoos de vrijheid, p. 21.</i>
17 De Vorvans hebben niet veel vee; zij zijn dus geen koelakken. <i>Dorpsgenoot Stupenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 95.</i>	18 De vader van Tsvetkov, een door en door 'goede' Rus, vindt dat de collectivisering de enige hoop is om het agrarisch probleem op te lossen. <i>Victor Kravchenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 91.</i>
19 De oogst is slecht geweest en iedereen is bang voor de komende winter. <i>Voorzitter van de Dorpssovjet Podgodnoye, Ik verkoos de vrijheid, p. 93-94.</i>	20 De GPU-mannen sleepten Vorvan naar de dorpssovjet en daarna naar de beestenwagens op het station. <i>Dorpsgenoot Stupenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 95.</i>
21 Kameraden Kravchenko en Tsvetkov, jullie staan onder leiding van kameraad Arshinov. <i>Een lid van het Regionaal Comité van de Communistische Partij, Ik verkoos de vrijheid, p. 91.</i>	22 Vasja is een wees van de collectivisering. <i>Dorpsgenoot Stupenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 95.</i>
23 Het succes van de collectivisering berust op haar vrijwillige karakter. Collectieve boerderijen mogen niet met geweld worden gerealiseerd. Dat zou dom en reactionair zijn. De collectiviseringsbeweging moet rekenen op de actieve steun van het overgrote deel van de boeren. <i>Secretaris-generaal J. Stalin, Artikel in de Pravda, No. 60, March 2, 1930</i> http://www.marx2mao.org/Stalin/DS30.html	24 De Stupenko's gaaptten ons aan toen wij worst, allerlei soorten vis, en zelfs koude kip en een zak fondant uitpakten. <i>Victor Kravchenko, Ik verkoos de vrijheid, p. 94.</i>